

стїж съ не гърци Іерарси высшытѣ светителски длъжности въ българскытѣ земи.

И тъй Гърцытѣ два пѫти сѫ давали на Българытѣ Патріархатъ, и двата пѫти сѫ го събaryaли съ собственытѣ си рѫцѣ. Пыта са прочее: ще са покаже ли у тѣхъ охота да испуснijтѣ изъ рѫцѣтѣ си третiй пѫтъ монополiята на черковното управление?

Гърцытѣ, подобно на поляцытѣ въ западна Русия или на Пѣмцытѣ въ Австрія, никакъ не сѫ расположени доброволно да са откажатъ отъ тѣзи исторически права и преимущества, които тѣ, право или кръво, считатъ съединени съ тѣхната принадлежност на елинската раса (племе), единственната пръяма наследница — на падишалата дѣломъ, но не и умрѣла въ въображението имъ — Византiйска империя. Странно, въистинѣ, смѣшенiе на трагическо вѣрованiе въ реално сѫществованiе на едни призраци на въображението и на комическата увѣренность, че и за другытѣ є задължително припознаванiето на тѣзи мечта, на туй балнуванье.

Българытѣ могjтъ да имjтъ независима отъ Гърцытѣ Іерархia, не защото сѫ имали нѣкога такви Іерархii, но просто защото искатъ да я имjтъ — и никой нѣма нито най-малко право да насиства тѣхната съвѣсть, тѣхното религiозно чувство, тѣхното народно самосъзнанiе.

Но ще ни кажjтъ нѣкои, съвършenna ли є и сега еманципацiята на Българытѣ изъ подъ черковната зависимост отъ Гърцытѣ, когато първытѣ сѫ невѣжественни, поробени, нетвърди въ вѣрата и служатъ като просто играло въ рѫцѣтѣ на нѣколко своеокористни агитатори?

Отговарямы: преминуванiето отъ робство къмъ свободата не є никога преждевременно и не є никога късно — първо туй. Второ, благоразуино ли є да са оставя човекъ въ тинята чакъ до тогасъ, до